

September 2004

Stockholms Akvarieförening

Stockholms Akvarieförening

c/o Anna Österman Stopvägen 103, Bromma <http://hem.passagen.se/stoakvf/>

Styrelse 2004

Ordförande

Anna Österman
08-446 71 27
diamant_lime@hotmail.com

Vice Ordförande, Redaktör

Sara Söderström
08-710 21 66
sara@herdehund.se

Suppleant

Tyrone Lundström
08-500 316 28
tyrone.l@telia.com

Sekreterare

Ola Svensson
08-726 19 13
ola.svensson@zoologi.su.se

Kassör

Anders Östlund
08-88 72 77
ando@enea.se

Bibliotekarie

Renée Otarola
08-766 09 77
reneemario@hotmail.com

Servering, Webbansvarig

Anders Borgmark
08-783 79 44
anders.borgmark@home.se

Sponsring, Lotteri

Jan Hennicks
08-765 69 17
jan.hennicks@telia.com

Revisor

Erland Wadsten

Auktion

Martin Axelsson
08-710 21 66
martin@herdehund.se

Suppleant, Odling

Joakim Ström
tel: 08-97 79 60
08977960@telia.com

Revisorsuppleant

Björn Wallgren

Valberedning

Mattias Grönlund
Carl Westholm

Alla medlemmars namn, adress, telefonnummer, e-mail-adress och specialintresse kan komma att distribueras i form av en matrikel. Om du inte vill vara med eller vill ändra någon uppgift, hör av dig till ordförande Anna Österman. Uppgifter datalagras.

Medlemsavgifter 2004

Senior: 140 kr
Junior: (till och med 16 år) 70 kr
Familj: 210 kr

Avgiften betalas in på Pg: 15 17 71-3

(Glöm ej att uppges namn, fullständig adress, samt eventuell e-postadress)

SAF-bladet är Stockholms Akvarieförenings medlemstidning och utkommer varje månad i samband med inbjudan till föreningsmöte (undantag för sommaren då möten ej äger rum). Eftersom det händer så mycket kul i just ditt akvarium är du alltid välkommen att skicka in en artikel eller annat material till bladet! Deadline är den 15:de i månaden innan. Artikelförfattaren ansvarar för innehållet i artikeln.

Omslagsillustration: Ctenopoma angori

Illustratör: Sara Söderström

Bidrag skickas till:

Sara Söderström
Vårbergsplan 2
127 43 Skärholmen

E-post:

sara@herdehund.se

Månadens Möte

Stockholms Akvarieförening

håller föreningsmöte tisdagen den

7 september, kl 19.15

i Östermalms föreningsråds lokaler

Valhallavägen 148 (Fältöversten)

Mikael Karlsson

talar om

Mete i Thailand och Malaysia

Mikael Karlsson är kontaktman för Stockholmsgruppen inom SKS, Skandinaviska Killisällskapet. Han är en van resenär och har varit i Thailand flera gånger. Även om huvudintresset är killifiskar så drar han sig inte för att sportfiska lite. Fångsten har bestått av både det ena och det andra, bland annat klätterfiskar och kända akvariefiskar som barber, danior och guramis. På månadmötet får vi höra om akvariefiskmarknader och en hel del fisk i naturen från Thailand och Malaysia!

Som vanligt fikar vi, snackar akvaristik, lånar böcker och har en auktion!

Välkommen!

Ordförande har ordet

Ordföranden har ordet

Hej på er alla och speciellt ni som är nya och får det här som första utskick!

Hoppas att ni har haft en skön sommar trots (eller tack vare?) vädret. Kanske någon av er använde tiden inomhus till att bygga ett strömakvarium efter modellen vi lärde oss av Ola Åhlanders föredrag på majmötet. Just att anpassa akvariets inredning och utrustning efter fiskarnas hemhabitat är en av de största utmaningarna inom akvariehobbyn men det är ruggigt fint när det lyckas tycker jag.

Nog om våren. Nu är hösten här och med den nya aktiviteterna. På septembermötet kommer **Mikael Karlsson** tala om **Mete i Thailand och Malaysia**

Vi ses på mötet och glöm inte att lämna in protokoll på lyckade sommarodlingar till vår nye odlingsansvarig Joakim så blir han jätteglad.

Vid tackglaset, Anna Österman

Odla med Jocke

Hej och välkomna åter från sommarens äventyr. Hoppas att äventyren har haft inslag av levandefoderfångst och matande av fiskarna med detsamma ☺

Nu har jag ju hand om odlingskampanjen (även om jag inte har lyckats göra så mycket under våren tack vare en sällsynt lyckad odling av *H.sapiens* i mars) och förhoppningsvis skall jag framöver prestera regelbundna spalter och glada tillrop i detta blad.

Men för att göra det så krävs ju även lite av er, kära medlemmar. Nämligen odlingar. Nu har vi ju inte alla samma möjligheter, och kanske inte heller samma intresse för odling. Men det vore trevligt om ni tar er tid att fylla i ett odlingsprotokoll när någon av era fiskar har fått ungar. Protokollen hittar ni antingen på vår web-plats, eller så kan ni få ett exemplar på medlemsmötena.

Fördelen med att göra detta är flerfaldig. Ni ett odlingsdiplom och en nål om ni vill (åtminstone första gången ni odlar en art/valör), ni har chans att vinna ett fint pris i vår årliga odlingstävling, är ni riktigt duktiga så kan ni komma hem med föreningens vandringspokal, och ni visar för de andra medlemmarna i föreningen vad ni har odlat, eftersom jag kommer att notera det i bladet. Det senare kan ju vara ett sätt att komma i kontakt med andra i föreningen som är intresserade av samma fiskar som du.

Odlingskampanjen är säsongindelad, den sträcker sig från 1 juli till sista juni, och vi har som regel att ynglen skall vara kläckta inom säsongen för att de skall räknas till denna. Så om ni vill vara med i 2003/2004 års kampanj, om ynglen alltså var kläckta senast sista juni, så måste ni lämna in odlingsprotokollen senast på septembermötet, alternativt fylla i dem på nätet eller skicka dem postledes/mailedes till mig.

Har ni odlat något under den nya säsongen är ni naturligtvis hjärtligt välkomna att lämna in protokollen när som helst, men lämna dem gärna så snart ni kan, eftersom det genererar trevligare läsning i bladet, och mindre arbetsbelastning för mig i september när de tjocka buntarna brukar lämnas in.

Sedan vore det väldigt trevligt om ni kunde skriva några rader i bladet om hur ni gjorde när ni odlade en art. Det behöver inte vara en lång avhandling, utan allt som kan vara av intresse för andra medlemmar är hjärtligt välkommet. Det skrivs tyvärr för lite för bladet, och det vore bra om fler kunde engagera sig. Själv ska jag försöka föregå med gott exempel genom att beskriva en del av de fiskar jag har fått lek av.

Det var allt för nu. Vi ses på mötet!

Introducerade fiskar och annat

Att djur som sätts in i nya miljöer kan skapa oreda i den lokala ekologin vet vi väl alla om. Exemplet är många, t.ex. kaniner i Australien, mördarsniglar i min trädgård (#α@!!!), minkar i skärgården (#α@!!! Igen), etc.

Även fiskar ställer till det på sina håll. Jag har kollat nyhetsflödet, via den utmärkta och avgiftsfria nyhetstjänsten Planet Ark (<http://www.planetark.org>) som dagligen levererar miljörelaterade nyheter från Reuters direkt hem till din e-brevlåda. Nedan följer ett sammandrag av en del som har rapporterats om fiskar den senaste tiden, med viss tonvikt på introducerade firrar. Vill du läsa hela artikeln letar du i arkivet. (Leta dock inte på rubrikerna nedan, de är mina egna)

Elaka Nemo

Filmen 'Hitta Nemo' kan ha satt sina spår i haven, eftersom hjälten i filmen flyr från akvariet för att komma hem till revet. Det är ju bra om han kommer till rätt rev. Men om någon släpper ut honom på fel ställe kan det ställa till trassel. Ingen bra idé alltså.

Amerikanska National Oceanic & Atmospheric Administration och representanter från akvarieindustrin skall slå sina kloka huvuden ihop och lära upp allmänheten i vad man får och inte får göra med sina fiskar. (1 juli 2004)

Tjebaciller

Tjebaciller var ju något man blev rädd för i lågstadiet (men sedan av någon anledning inte tyckte så himla illa om när man blev lite äldre...). Tyvärr är de farliga för våra firrar.

Nåja, baciller och baciller, men kvinnligt könshormon från bland annat p-piller är inte alltid så nyttigt. Speciellt inte då de går rakt igenom reningsverk och hamnar i vattendrag.

I en stor undersökning i Storbritannien fann man att var tredje hanfisk visade vissa kvinnliga karakteristika. Det är inte så bra om man vill föröka sig, men är väl bra ur ett jämställdhetsperspektiv. Vad säger Margareta Winbergh?

Bättre reningsmetoder efterlyses. (12 juli 2004)

Slemhögar

I Kaspiska Havet har en manet, Mnemiopsis, invandrat illegalt från Svarta Havet. Den trivs i sin nya miljö, så mycket att den har fullkomligt exploderat i antal. De äter plankton, vilket gör att fiskar som är beroende av plankton går hungriga, vilket gör att.... etc. Nu diskuterar strandstaterna om de ska introducera en hungrig kusin, maneten Beroe ovata, i havet. Beroe äter Mnemiopsis i Svarta Havet, så tanken är väl inte helt fel. Men frågan är vad den äter mer.... (26 februari 2004)

Fisksoppa!

I Maryland i USA tänker man torrlägga en sjö, Pine Lake. Varför då? Svaret heter ormhuvudfisk, Channa. En läcker matfisk (och ibland akvariefisk) från Asien, just denna från Kina. De är kända för sin aptit...

För några år sedan steriliserade man en damm som hade blivit infekterad, naturligtvis 'the American way', 100 gallon gift. Tack och lov så var det inte en akvarist som dumpade dem, utan en lokalinånare som hade köpt några stycken för att göra soppa till en sjuk släkting (!). Soppan blev inte gjord, och fiskarna hamnade i Crofton Pond, där de blev pilska...

Nu är det en större sjö, 20 000 kvadratmeter, så tankbilarna kan väl inte pumpa i så mycket gift kan man tänka. Hur ormhuvudena hamnade i den vet man inte. (30 april 2004)

Flygande Piraja Attackerar Londonbor!

En vildsint, köttätande, röd piraja, *Serrasalmus nattereri*, trillade ner på en pråm på floden Thames häromsistens. Vi som kommer ihåg skräckalkonen om de flygande pirajorna, får här något i vår smak! Nästan...

Firren i fråga var död. En mås tappade den.

Troligen hade någon släppt ut den, den trivdes inte, blev dålig/dog, flöt upp till ytan, och måsen tog den. Måsen blev väl antagligen livrädd när den såg att den hade en livsfarlig, man- och måsätande mördarpiraja i klorna, och släppte den som hämd på närmaste flytetyg.

Så Thames kan fortfarande skryta med 119 fiskarter, och inte 120. (23 februari 2004)

Liftaren

Ah, ytterligare en skräckis som man kommer ihåg.

Världssamfundet har vaknat inför problematiken med att fartyg sprider organismer genom att tömma sina barlasttankar lite här och var. Tankarna fylls med havsvatten på ett ställe, ofta en hamn, och töms i en annan hamn. Som kan ligga väldigt långt bort.

I vattnet kan många arter lifta, WWF uppskattar att upp till 4000 arter kan lifta i en båts barlast.

IMO (International Maritime Organization) har precis kommit överens om regler för hur man skall lasta barlast-vatten och hur många organismer som får finnas per kubikmeter. Nu skall reglerna ratificeras, vilket kan ta en tid. Reglerna väntas träda i kraft mellan 2009 och 2016. (16 februari 2004)

/Joakim

Abborre & Levande (?) konst

Abborre

Okey, inte alla har haft abborre i akvarium, men jag vet att några i föreningen har haft det (det var en som auktionerades ut några gånger på föreningsmötena för en tid sedan).

Nu är det en kille som har studerat dessa läckra fiskar lite mer ingående. Han heter Richard Svanbäck, och har doktorerat på Umeå Universitet på ämnet 'Ekologi och Evolution av Adaptiv Morfologisk Variation inom Fiskpopulationer'.

Abborren söker föda i främst två olika miljöer, dels öppet vatten och dels i vegetation. De olika miljöerna ställer olika krav på kroppsform. Högryggade abborrar är duktiga på att manövrera i vegetation, medan strömlinjeformade diton är bättre på att söka föda i öppet vatten, då de har mindre vattenmotstånd vilket är viktigt då de får röra sig över större områden och snabbare.

Avhandlingen visar att abborrar i många fall har specialicerat sig på en miljö, och det är inte bara enskilda individer som har beslutat sig för att vara på en eller andra stället. De har helt enkelt avlat fram specialiserade stammar. Skillnaderna man har hittat kan alltså vara ett förstadium i en artbildningsprocess som skulle kunna utmynna i två olika arter abborre. Två arter specialicerade på olika områden. En strömlinjeformad för öppet vatten och en högryggad för vegetation.

Vill du läsa avhandlingen finner du den här:

<http://publications.uu.se/umu/theses/abstract.xsql?dbid=196>

Levande (?) konst

Man upphör inte att förvånas över vad en del tokar hittar på, eller vad sägs om detta:

Tulltjänstemän i Hamburg gjorde häromdagen en makaber upptäkt. I en försändning fann de tusentals vattenfyllda och förslutna vaser, innehållande en plastväxt och två kardinalfiskar. Fiskarna var, trots flera veckors transport, till större delen levande. Man behöver väl inte poängtera att detta, med all rätt, bryter mot en hel massa djurskyddsförordningar.

Tydligen var försändelsen på väg från Kina till Ungern, där det väl var meningen att de skulle hamna på vardagsrumsborden för att skänka några dagars fridfull ro, innan firrarna tynade bort utan mat.

26 000 fiskar överlevde och Hamburgs Zoologiska Institut har tagit hand om dem.

Sköt om era fiskar

/Joakim

(Källa: Planet Ark, 10 augusti 2004.)

Aldrig varit på en storauktion ??

Då ska du läsa detta!

//26 september har Bollmora AK storauktion, 3 oktober har Spånga AF storauktion och 31 oktober har Haninge AF storauktion. Här är lite information om hur det går till, hämtat från Bollmora Akvarieklubb's hemsida! Läs och se bilder på: <http://www.bollmoraakvarieklubb.org/storauktion.htm//>

En gång om året anordnar Bollmora Akvarieklubb en s.k. storauktion. Då inbjuds alla akvarieintresserade personer, vare sig man är medlem i en akvarieförening eller inte, att såväl sälja som köpa fiskar, växter, fiskmat, akvarier och annat som hör hobbyn till på en auktion.

Vill du sälja?

Den som vill sälja fiskar stoppar ner fiskarna i en syltburk eller liknande, som rymmer minst 1/2 liter. Varje fisksort för sig. Inte för många fiskar i burken, kanske 5-6 stycken av en neontetras storlek. Burken fylls till hälften med vatten från akvariet, inte mer. Det måste finnas plats för luft ovanför vattenytan. En plastpåse kan också gå bra, men den måste vara kraftig. Vanliga fryspåsar brukar inte hålla tätt. Fiskar med vassa fenor brukar kunna sticka hål på påsen, t.ex. malar. Större fiskar kan man stoppa i en kakburk av plast. **Tänk på att alltid lämna plats för luft.** Skriv också fiskens namn och ditt namn på burken. Växter kan man försiktigt så att de inte bryts av stoppa ner i en plastpåse och pressa ut luften och klistra igen. Man anmäler sig till en av klubbens funktionärer som tar emot inlämnade poster och får en nummerlapp som klistras på burken. Man får också ett kvitto på vad man lämnat in.

Det finns ett antal bord uppställda med skyltar som talar om vilka typer av fiskar som finns på de olika borden. Sen är det bara att slå sig ner och vänta tills auktionen kommer igång. Eller gå runt och titta vad andra har lämnat in till försäljning. Klubben tar 25% i provision av försäljningsbeloppet, resten kvitterar du ut kontant när auktionen är avslutad.

Vill du köpa?

Du som istället vill handla något skriver lämpligen upp det nummer som står på den eller de poster du är intresserad av och väntar tills de ropas ut. Då kan du börja bjuda. 20:- är lägsta bud att starta på. Har du tur kanske du får det du vill ha. Om du viftar med handen så att våra "springare" ser dig så kommer dom med det du ropat in och du betalar direkt till honom eller henne. Buden höjs med jämna kronor eller 5-kronor.

Fasta bordet

En del poster kan man hitta på det "fasta bordet" där säljaren har bestämt priset i förväg. Oftast är det lite billigare saker som kostar under 20:-.

Servering och lotteri

Vi brukar också ha en servering med kaffe eller läsk, bullar, mackor och korv eftersom auktionen brukar hålla på till fram emot kl 17 eller 18 på eftermiddagen. Lotterier brukar vi också ha där du kan vinna något trevligt.

Välkommen

Välkommen in och titta - det är inget köptvång. Kanske har du tur och hittar just det du vill ha till en billig penning!

Helsingin Akvaarioseura i samarbete med SARF har äran inbjuda till

Akvariets Dag 2004 i Helsingfors

Akvariets Dag 2004 kommer att gå av stapeln helgen 13-14 november i Kabelfabrikens möteslokaler vid Tallbergsgatan 1 i sydvästra Helsingfors. I samma fastighet pågår samtidigt Helsingin Akvaarioseuras 60-årsjubileumsutställning. Entré till akvarieutställningen ingår i Akvariets Dag-paketet.

Logi på Radisson SAS Seaside Hotel, Gräsviksstranden 3 (promenadavstånd från möteslokalen).

Det preliminära programmet är följande:

Lördag:

11.00 - 12.00	Anmälning och incheckning på hotellet
12.00 - 12.15	Välkomsthälsning
12.15 - 13.15	Sune Holm, How to make a biotope landscape for your aquarium
13.15 - 13.30	Paus
13.30 - 14.30	Rainer Stawikowski, Aquarium observations on several South American cichlid species
14.30 - 14.45	Kaffepaus
14.45 - 15.45	Christel Kassermann, The Ecology of Aquarium Plants and their Culture
15.45 - 16.00	Paus
16.00 - 17.00	Kenneth McKaye, föredrag om Malawiciklider
17.00 - 17.15	Paus
17.15 - 18.00	Nordisk frågetävling
19.00 - 24.00	Festmottagning och supé på restaurang Faro, Skällarstranden 2 (promenadavstånd från hotellet och möteslokalen)

Söndag:

9.00 - 9.15	Utdelning av Akvariets Oscar
9.15 - 10.15	Sune Holm, Advanced aquascaping with casting technique
10.15 - 10.30	Kaffepaus
10.30 - 11.15	Rainer Stawikowski, Rheophilic cichlids (and some other fish) from the rapids of several clearwater rivers in the Brazilian and Guyana highlands
11.15 - 11.30	Paus
11.30 - 12.15	Christel Kassermann, New & Rare Aquarium Plants
12.15 -	Växtauktion och avslutning

Föredragen hålls på engelska, skriftliga sammandrag på finska och svenska kommer att finnas tillhanda.

Kostnad:

Paket 1	enkelrum	152 euro/person
Paket 2	dubbelrum	110 euro/person
Paket 3		62 euro/person
Paket 4		32 euro/person

Paket 1 och 2 innehåller:

Entré till Akvariets dag bägge dagarna, kaffe och bulle bägge dagarna, entré till akvarieutställningen bägge dagarna, logi och frukost i hotellet (frukosten serveras kl 7.30-10.30), välkomstdrink, supé inkl svagdricka eller vatten samt kaffe på lördag.

Paket 3 innehåller:

Entré till Akvariets dag bägge dagarna, kaffe och bulle bägge dagarna, entré till akvarieutställningen bägge dagarna, välkomstdrink, supé inkl svagdricka eller vatten samt kaffe på lördag.

Paket 4 innehåller:

Entré till Akvariets dag bägge dagarna, kaffe och bulle bägge dagarna, entré till akvarieutställningen bägge dagarna.

Anmälning och betalning:

Anmälning till Akvariets Dag 2004 sker genom inbetalning av avsett paketpris till Helsingin Akvaarioseuras konto nr (IBAN) FI7223451800004184, SWIFT NDEAFIHH. Betalningen skall vara framme **senast 17.10.2004**. Ange valt paketalternativ samt namn och adress vid inbetalningen.

Hotellreservation:

För hotellreservation samt ev. önskemål avseende vem Du vill dela rum med, meddela ordf. Ari Paronen (ari.paronen@kolumbus.fi) **senast 5.10.2004**

Mer information: Ari Paronen (ari.paronen@kolumbus.fi)

Mikael Westerlund (mikael.westerlund@aktia.fi, mobil +358-400-980 853)

Info kommer även att finnas på <http://www.aquahoito.info/sverige/akvdag.php>

Föredragshållarna:

Sune Holm tarvar väl ingen närmare presentation för de skandinaviska akvaristerna. Sunes specialgebit inom akvariehobbyn är inredning av akvarier. Sune var banbrytare med frigolitinredningar, därefter tog han fram de världsberömda Back to Nature -akvariebakgrunderna och på årets Akvariets Dag kommer han att berätta om de senaste trenderna inom akvarieinredning. Sune har hållit två inredningskurser i Finland och han erhöll Akvariets Oscar vid Akvariets Dag 1979 i Göteborg.

Christel Kasselmann är kanske Europas ledande expert på akvarieväxter. Hon är författare till standardhandboken om akvarieväxter, Aquarienpflanzen, som utkom 1995, och en mindre bok om växterna i akvariet, Pflanzenaquarien gestalten, samt ca 150 artiklar om akvarieväxter. Hon är även redaktör för tidskriften Aqua-Planta.

Kenneth McKaye är professor vid University of Maryland i USA, men bor för närvarande i Helsingfors och arbetar för WWF i Finland med ett projekt för att ta fram alternativ för bevarandet av cikliderna i Malawi. Detta arbete medför att han vistas i Malawi stora delar av året och har därigenom haft möjlighet att ingående studera ciklidernas beteenden i sjön, bl.a. i samarbete med Ad Konings. Han har även bedrivit omfattande forskning om cikliderna i Centralamerika. På Ciklidstämman i Stockholm i våras höll Ken mycket intressanta föredrag om Malawiciklidernas beteende och om beteendet hos vissa ciklidarter i sjöarna i Nicaragua.

Rainer Stawikowski är sedan 1988 chefredaktör för den tyska akvarietidskriften DATZ och har även varit chefredaktör för det tyska ciklidsällskapet, Deutsche Cichliden-Gesellschaft e.V., tidskrift. Han har sysslat med ciklider i över 30 år och gjort många resor till Syd- och Centralamerika och studerat fiskarna på ort och ställe. Vid Akvariets Dag 2003 i Stockholm höll han två utmärkta föredrag om ciklider från Sydamerika och ciklider från Guyana.

Varmt välkommen till Akvariets Dag 2004 i Helsingfors!

Kalendern

SAF-kalendern

7 september	Föreningsmöte
5 oktober	Föreningsmöte
2 november	Föreningsmöte
7 december	Föreningsmöte

Vad händer annars?

4 september	Örebro Akvarieklubb har akvariesymposium
26 september	Storauktion Bollmora AK
3 oktober	Storauktion Spånga AF
23 Oktober	Guardians of Catfish har höstmöte
31 oktober	Storauktion Haninge AF
13-14 november	Akvariets Dag i Helsingfors

Besök gärna SARF:s kalender för mer information:

<http://www.akvariet.tripnet.se/gajden/nykalender.html>